

AINA MOLL, LA TENACITAT I LA DIPLOMÀCIA

M. Magdalena Gelabert i Miró
Dra. en Llengua i Literatura catalanes i professora

No record exactament el dia que vaig conèixer Aina Moll, potser perquè ella era una de les figures que marcaven el pas de la meua generació de joves estudiants que aspiràvem a ser filòlegs i la teníem molt present com a referent intel·lectual. Seguíem les seves passes i sempre en parlàvem des d'una òptica de respecte i admiració. Teníem plena confiança dipositada en ella, en la seva forma de treballar i en la manera de ser marcada per l'amabilitat, l'educació, la perseverança i la intel·ligència.

Sí que record, perfectament, un gran nombre de trobades amb ella amb motiu d'assistir a les seves conferències, de compartir cursos i actes diversos —fins i tot d'una trobada a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent a finals dels 80—, de reunions d'alguns organismes com la Junta Rectora de Institució Pública Antoni M. Alcover on jo treballava i de la qual ella era membre en representació de la seva família. Aina Moll sempre era la mateixa, mai no la vaig veure fora de lloc, al contrari, ella posava pau on anava perquè mantenia i

defensava els seus valors des d'una fermesa amable que mai no ofenia sinó que despertava el respecte de qui tenia davant. Ben segur que el fet d'haver nascut a Ciutadella de Menorca i de ser filla de D. Francesc de Borja Moll —un dels homes més amables i nobles que han donat les nostres illes— i de Francesca Marquès —caracteritzada per una bonhomia difícil de superar—, influï en el seu caràcter i en la manera de viure i de relacionar-se amb la gent, per això ella Aina Moll era una creadora de concòrdia.

Sobre Aina Moll en recordo moltes anècdotes com el fet que Antoni M. Alcover l'anomenàs “Na Molleta” quan era petita i la visitava dins els bres. Per força, na Molleta, amb una infantesa viscuda entre Alcover i Moll i entremig de treballs filològics, havia de sortir una enamorada de la llengua. No de bades, estudià Filologia Romànica, una carrera que amplià amb estudis a l'estranger a diferents universitats europees com la Sorbona, Estrasburg, Frankfurt o Zurich. Aquesta formació li serví per poder ser col·laboradora en els darrers volums del diccionari i en l'editorial de son pare D.

Francesc de Borja Moll, especialment al capdavant de la Biblioteca Raixa que publicava obres d'autors d'arreu del Països Catalans i estrangers.

Així, Aina Moll va créixer i va madurar envoltada per un ambient de feina i constància, que li proporcionaren nombroses qualitats perquè tots ells es trobaven dins el marc de la recerca de grans ideals, com era l'Obra del Diccionari que Antoni M. Alcover duia al cap i que contagià als Moll. En relació amb el gran *Diccionari* resulta curiosa la frase d'Aina Moll “El diccionari era una obra impossible, però mossèn Alcover i mon pare no sabien que ho fos i el varen fer”. És veritat que al llarg del temps, sorgien veus que afirmaven que el diccionari era un impossible però tanmateix, la tossudesca activa i la capacitat de treball fora del comú d'Antoni M. Alcover i la paciència i constància de Moll, el feren possible amb un cost de dues vides dedicades a aquesta causa. Cal que els reconeguem el mèrit perquè és de justícia, el nostre poble i la llengua catalana no serien així com són sense les seves aportacions de vital importància.

Per força Aina Moll, que va néixer i créixer en aquest ambient, havia de ser una “amadora de la llengua catalana” — en termes de Mn. Alcover a la Lletra de convit—, amb totes les conseqüències. Per això treballà tot quant va poder i tot quant va saber, per la normalització de la llengua catalana de múltiples maneres: tant amb càrrecs de gestió cultural vinculats al Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana de l’any 1986, com a través de l’Obra cultural Balear o de la Secció Filològica de l’Institut d’Estudis Catalans —de la qual va ser membre membre—, per exemple. Ella no va militar en cap partit polític però sí que estigué en contacte amb membres actius de la política, d’ideologies diferents, per treballar i consensuar línies d’actuació en favor de la llengua i treballà amb diversos càrrecs vinculats a la Normalització Lingüística sovint acompanyats d’eslògans com “El català és cosa de tots”.

Amb la seva trajectòria i el seu treball, Aina Moll es guanyà ser un referent de l’estudi i ensenyament de la llengua, que observam des d’un doble vessant, tant des de la docència a l’Institut Joan Alcover de Palma —amb alumnes tan destacades com Carme Riera i M. Antònia Oliver—, com en la promoció de l’edició de materials didàctics ben coneguts com és el *Digui, digui*.

Són molts els reconeixements socials que s’han realitzat a la seva figura, entre ells hi ha el nomenament de Dra. Honoris Causa per la UOC o el fet que dona nom a un centre d’educació infantil i primària de Palma, el CEIP Aina Moll i Marquès. Se li atorgà la Medalla d’Or de Palma i del Consell de Mallorca, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i el Premi Ramon Llull del Govern Balear, entre altres premis i reconeixements, i l’Institut d’Estudis Catalans ha creat un espai a la seva web referit a la filòloga: <https://taller.iec.cat/filologica/Moll.asp>.

L’Obra Cultural Balear —de la qual Aina Moll va ser sòcia fundadora l’any 1962— creà l’any 2012 el premi que du el seu nom que distingeix una persona o entitat que hagi destacat per dur a terme, des del voluntariat, activitats de promoció, difusió o prestigi de la llengua catalana a qualsevol indret del seu

domini lingüístic. L’any 2017, vaig tenir la sort de ser guardonada amb el Premi Aina Moll que atorga l’Obra Cultural Balear, un guardó que em suposà una alegria immensa, pel fet de ser un premi amb nom de dona, amb el nom d’aquella a qui, com hem dit, mossèn Alcover, de manera entranyable, anomenava “na Molleta”. Aina Moll i Marquès, una dona filòloga com jo, un exemple del que jo voldria ser, una gran persona el nom de la qual, a partir d’aquella nit m’acompanyarà sempre. Mai no podré

agrair prou a l’Obra Cultural Balear haver-me fet aquest gran honor. Pensant en la figura d’Aina Moll i en com em sentia d’identificada amb ella, vaig escriure les paraules que havia de pronunciar a la gala del lliurament del Premi Aina Moll que en essència, foren aquestes:

M’agradaria acabar amb un suggeriment. Ja que sabem que la llengua és el més gran tresor del nostre poble, perquè és l’articuladora de la nostra cultura i manera de ser, de les tradicions i els costums, de la sibil·la i els cossiers, la sobrassada, l’ensaimada i el llonguet, de les gloses i les festes, i de cada minut del nostre dia a dia, per això voldria convidar-vos a compartir-la amb tothom reglant paraules.

Si regalam paraules mostrem la nostra identitat, ens mostrem orgullosos de ser qui som i obrim la porta a tothom qui vulgui compartir-la o aprendre-la. Perquè conèixer la llengua és l’única manera possible de conèixer i estimar el nostre poble. Per això vull convidar-vos a regalar paraules en català quan anau a la botiga o a la discoteca, a la metgessa o al notari, al cinema o d’excursió, a la

feina i al lleure, a persones grans i a infants, des del matí fins al vespre i, si pot ser, que les paraules vagin acompanyades amb un somriure. És una manera de mostrar que nosaltres som així, un poble natural, generós, intel·ligent i alegre, disposat a obrir totes les portes i a regalar el millor que tenim que és la llengua, conscients que sense ella deixariem de ser qui som i tot el que ens caracteritza quedaria a les fosques i perdria el sentit.

Per això anit vos convid a regalar-la perquè es pugui contagiar l’amor que sentim per la llengua catalana i per les arrels del nostre poble. Estic plenament convençuda que és el millor regal que puc fer tant a les persones que estimo com a les que encara he de conèixer, siguin d’on siguin, perquè la millor part de mi només pot sorgir a través de les paraules.

Em sento plenament hereva del llegat d’Aina Moll i compartesc els seus ideals que es resumeixen en aquesta frase que ella ens deixà: “La llegua és el pilar de la nostra vida, és la nostra història, cultura i identitat”. Només em resta dedicar a la figura d’Aina Moll honor i gratitud. ■